

Suvestinė redakcija nuo 2021-01-01 iki 2021-12-09

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [97-1919](#), i. k. 0941100NUTA00001244

Nauja redakcija nuo 2017-01-01:

Nr. [1067](#), 2016-10-26, paskelbta TAR 2016-11-02, i. k. 2016-26139

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖS KONTROLĖS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1994 m. gruodžio 12 d. Nr. 1244

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 2 dalies 4 punktu ir 36 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatus (pridedama).
2. Įgalioti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją koordinuoti žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

MINISTRAS PIRMININKAS

ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

VYTAUTAS EINORIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2016 m. spalio 26 d. nutarimo Nr. 1067
redakcija)

ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖS KONTROLĖS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės tikslas – užtikrinti žemės naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų (toliau – Vyriausybės nutarimai) vykdymą.
2. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja žemės naudojimo valstybinės kontrolės organizavimo ir vykdymo tvarką.
3. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdo Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) vadovo paskirti Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai.

II SKYRIUS ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖS KONTROLĖS ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKA

4. Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, atlieka planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus.
5. Žemės naudojimo patikrinimai atliekami pagal Nacionalinės žemės tarnybos vadovo patvirtintas taisykles, įtvirtinančias šių patikrinimų atlikimo tvarką ir trukmę.
6. Nacionalinės žemės tarnybos vadovo tvirtinamame metiniame žemės tvarkymo darbų plane (toliau – metinis planas) Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniams skyriams nustatomas žemės naudojimo patikrinimų skaičius, prioritetai ir gairės, pagal kuriuos parenkami tikrintini žemės sklypai ar valstybinės žemės plotai (toliau – tikrinami objektai). Metinis planas tvirtinamas iki kiekvienų metų vasario 1 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

7. Planinių žemės naudojimo patikrinimų skaičius ir prioritetai metiniame plane nustatomi atsižvelgiant į:
 - 7.1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žemės ūkio ministerija) pateiktas rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo einamaisiais metais;
 - 7.2. informaciją apie apleistus žemės ūkio naudmenų plotus;
 - 7.3. ankstesnių žemės naudojimo patikrinimų metu nustatytus žemės naudojimo pažeidimus;
 - 7.4. kitų viešojo administravimo subjektų pateiktus siūlymus ir rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo.
8. Vadovaudamiesi metiniu planu, Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių vadovai kas ketvirtį, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos, tvirtina numatomų atlikti planinių žemės

naudojimo patikrinimų sąrašą (toliau – Sąrašas), išskyrus pirmojo ketvirčio Sąrašą, kuris tvirtinamas iki vasario 15 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

9. Sąrašas gali būti keičiamas, kai yra motyvuotas Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vadovo sprendimas. Patvirtintas Sąrašas ir jo pakeitimai skelbiami Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje.

10. Neplaninis žemės naudojimo patikrinimas atliekamas Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnų iniciatyva, kai Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas kitas Nacionalinės žemės tarnybos valstybės tarnautojas priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaniniai žemės naudojimo patikrinimai atliekami:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

10.1. pagal fizinių ir juridinių asmenų prašymus, skundus ir pavedimus dėl galimai padarytų žemės naudojimo pažeidimų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

10.2. gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti žemės naudojimo patikrinimą;

10.3. kontroliuojant, kaip vykdomi ankstesnio žemės naudojimo patikrinimo metu duoti nurodymai pašalinti žemės naudojimo pažeidimus;

10.4. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų apie padarytus žemės naudojimo pažeidimus;

10.5. jeigu šio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas.

10¹. Sprendimas atlikti neplaninį žemės naudojimo patikrinimą priimamas per 15 darbo dienų nuo Nuostatų 10.1–10.2 papunkčiuose nurodytų fizinių ir juridinių asmenų ar viešojo administravimo subjektų pateiktų prašymų, skundų ir pavedimų gavimo Nacionalinėje žemės tarnyboje dienos, taip pat nuo Nuostatų 10.4 papunktyje nurodytos informacijos gavimo Nacionalinėje žemės tarnyboje dienos arba kilus pagrįstų įtarimų apie padarytus žemės naudojimo pažeidimus. Sprendimo atlikti neplaninį žemės naudojimo patikrinimą formą, priėmimo tvarką ir reikalavimus tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos vadovas. Atskiras sprendimas atlikti organizuojamą planinį žemės naudojimo patikrinimą nepriimamas.

Papildyta punktu:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

10². Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis skyrius, prieš pradėdamas neplaninį žemės naudojimo patikrinimą, tikrinamo objekto savininkui, naudotojui ar valdytojui pateikia sprendimo atlikti neplaninį žemės naudojimo patikrinimą kopiją.

Papildyta punktu:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

10³. Fizinis ir (ar) juridinis asmuo, pranešęs apie galimai padarytus žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, raštu ar elektroniniu paštu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytais terminais informuojamas apie priimtą sprendimą atlikti neplaninį žemės naudojimo patikrinimą arba jo neatlikti.

Papildyta punktu:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

10⁴. Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai, atlikdami tikrinamo objekto žemės naudojimo patikrinimą ir pastebėję gretimame ar kitame žemės sklype galimai padarytų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, apie tai informuoja Nacionalinės žemės tarnybos vadovą ar jo įgaliotą kitą

Nacionalinės žemės tarnybos valstybės tarnautoją, turintį teisę priimti sprendimą dėl neplaninio žemės naudojimo patikrinimo atlikimo.

Papildyta punktu:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

11. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu tikrinama, ar:

11.1. žemės sklypai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą;

11.2. žemės ūkio paskirties žemės sklypai, kuriuose yra žemės ūkio naudmenos, prižiūrimi ir tvarkomi taip, kad žemės ūkio naudmenos neapaugtų savaiminiais medžiais, krūmų želdiniais ar kitais daugiamečiais sumedėjusiais augalais ir šie žemės sklypai būtų tinkami naudoti pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

11.3. laikomasi žemės sklypui nustatytų žemės servitutų;

11.4. eksploatuojant naudingąsias iškasenas, laikomasi įstatymų ir Vyriausybės nutarimų nustatytų reikalavimų, žemės darbų vykdymo aprašų ir schemų, žemės gelmių naudojimo planų, kad būtų išsaugotas derlingasis dirvožemio sluoksnis ir rekultivuota pažeista žemė;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

11.5. įgyvendinamos įstatymų ir Vyriausybės nutarimų nustatytos dirvožemio apsaugos nuo erozijos ir nualinimo priemonės;

11.6. žemės sklypuose, vykdam užkinę ir kitą veiklą, nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama žemė ir (ar) nenaudojami vandens telkiniai;

11.7. nenaikinami (negadinami) nuolatiniai žemėnaudos riboženkliai ir geodeziniai punktai;

11.8. pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymą įsigijus žemės ūkio paskirties žemės, užtikrinamas jos naudojimas žemės ūkio veiklai;

11.9. valstybinė žemė naudojama laikantis dokumentuose, kurių pagrindu suteikta teisė valstybine žeme naudotis, nustatytų sąlygų.

12. Žemės naudojimo patikrinimai atliekami pagal visus tikrinamam objektui taikytinus Nuostatų 11.1–11.9 papunkčius.

13. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančios Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki numatomo žemės naudojimo patikrinimo pradžios, raštu arba elektroniniu paštu praneša tikrinamo objekto savininkui, naudotojui ar valdytojui ir kitiems suinteresuotiems asmenims apie numatomą vykdyti žemės naudojimo patikrinimą ir nurodo atliekamo žemės naudojimo patikrinimo pagrindą, terminą ir dalyką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

14. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančios Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai į žemės naudojimo patikrinimą gali pakviesti kitų viešojo administravimo subjektų (saugomų teritorijų direkcijų, Valstybinės miškų tarnybos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ir kitų) atstovų ir apie žemės naudojimo patikrinimą šioms institucijoms turi pranešti ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

14¹. Žemės naudojimo patikrinimo metu skirtingomis techninėmis priemonėmis nustatant žemės sklypo ribos posūkio tašką, nustatytą atliekant šio žemės sklypo kadastrinius matavimus valstybinėje koordinacių sistemoje ar kito situacijos elemento padėtį vietovėje, laikomasi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, 32.1.2.2.2 papunktyje nurodyto riboženklų koordinatų nustatymo tikslumo.

Papildyta punktu:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

15. Žemės naudojimo patikrinimo rezultatai įforminami Nacionalinės žemės tarnybos vadovo nustatytos formos patikrinimo akte, jame išdėstomi atitinkamai nustatyti faktai ir pateikiamos išvados.

16. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu, atlikus Nuostatų 11.1–11.8 papunkčiuose nurodytus patikrinimus ir nustačius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančias asmenys, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu, pradeda administracinio nusižengimo teiseną.

17. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu, atlikus Nuostatų 11.9 papunktyje nurodytus patikrinimus ir nustačius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančias Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai informaciją dėl nustatytų pažeidimų perduoda Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vadovui.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Nacionalinė žemės tarnyba kasmet iki sausio 20 dienos teikia Žemės ūkio ministerijai metinę žemės naudojimo valstybinės kontrolės ataskaitą, kurioje privalo būti informacija apie žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu atliktų žemės naudojimo patikrinimų skaičių, Žemės ūkio ministerijos ar kitų viešojo administravimo subjektų pateiktų siūlymų ir rekomendacijų, jei buvo pateikta, vykdymą, žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu nustatytus žemės naudojimo pažeidimus, nustatytų pažeidimų pašalinimo veiksmus (priemones) bei išvados dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo. Metinė žemės naudojimo valstybinės kontrolės ataskaita kasmet skelbiama Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

19. Žemės ūkio ministerija:

19.1. analizuoja Nacionalinės žemės tarnybos pateiktas žemės naudojimo valstybinės kontrolės metines ataskaitas;

19.2. kasmet iki vasario 15 d. teikia Nacionalinei žemės tarnybai rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo einamaisiais metais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1303](#), 2004-10-20, Žin., 2004, Nr. 155-5642 (2004-10-23), i. k. 1041100NUTA00001303

Nr. [1067](#), 2016-10-26, paskelbta TAR 2016-11-02, i. k. 2016-26139

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [655](#), 1995-05-10, Žin., 1995, Nr. 41-1003 (1995-05-17), i. k. 0951100NUTA00000655

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų žemės reformos, žemėtvarkos ir žemės kadastro klausimais dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1303](#), 2004-10-20, Žin., 2004, Nr. 155-5642 (2004-10-23), i. k. 1041100NUTA00001303

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1244 "Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1076](#), 2010-07-14, Žin., 2010, Nr. 88-4661 (2010-07-24), i. k. 1101100NUTA00001076

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1067](#), 2016-10-26, paskelbta TAR 2016-11-02, i. k. 2016-26139

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1040](#), 2020-09-23, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20085

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo